

2020 TEMMUZ

TÜRKİYE İMSAD AYLIK SEKTÖR RAPORU

YÖNETİCİ ÖZETİ
EXECUTIVE SUMMARY
TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ
TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMELERİ SANAYİ
TÜRKİYE EKONOMİSİ
DÜNYA EKONOMİSİ
DÜNYA İNŞAAT SEKTÖRÜ
ÖZEL BÖLÜM

YÖNETİCİ ÖZETİ

- ❑ İnşaat sektöründe toparlanma temmuz ayında da devam etti.
- ❑ İşe geri dönüşler ile mevcut inşaat işlerinde genişleme sürüyor.
- ❑ Yurtdışı müteahhitlik hizmetleri de Covid-19'dan olumsuz etkilendi.
- ❑ İnşaat sektörü güven endeksi temmuz ayında bir önceki aya göre 7,0 puan arttı.
- ❑ Mevcut inşaat işleri endeksi temmuz ayında bir önceki aya göre 21,5 puan yükseldi.
- ❑ Yeni alınan inşaat işleri endeksi temmuz ayında bir önceki aya göre 14,8 puan arttı.
- ❑ 2020 Haziran ayında konut satışları 2019 Haziran ayına göre yüzde 209,7 arttı.
- ❑ 2020 Haziran ayında birinci el konut satışları 2019 Haziran ayına göre yüzde 152,0 yükseldi.
- ❑ 2020 Haziran ayında ipotekli konut satışları 101.504 adet oldu.
- ❑ Konut kredileri temmuz ayında 22 milyar TL genişledi.
- ❑ Markalı konutlarda temmuz ayında mevcut stokun yüzde 11,89'u satıldı.
- ❑ 2020 Mayıs ayında inşaat malzemesi sanayi üretimi 2019 Mayıs ayına göre yüzde 26,8 daraldı.
- ❑ 2020 Mayıs ayında inşaat malzemesi ihracatı 2019 Mayıs ayına göre yüzde 42,3 düştü.
- ❑ 2020 Mayıs ayında inşaat malzemesi ithalatı 2019 Mayıs ayına göre yüzde 28,1 azaldı.
- ❑ Türkiye'de Covid-19 salgını günlük vaka sayısı 1.000'in altında.
- ❑ Pandemi dönemi önlemlerinden bir bölümü uzatıldı.
- ❑ İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı yüzde 70,7'ye yükseldi.
- ❑ Reel kesim güven endeksi 100,7 puana sızdı.
- ❑ T.C. Merkez Bankası politika faizini 8,25'te sabit tuttu.
- ❑ Türk Lirası sepet kuru 7,45'e seviyesine ulaştı.
- ❑ Dünya genelinde yeni günlük Covid-19 vaka sayısı temmuz ayında 200 bini aştı.
- ❑ IMF, dünya ekonomisinde 2020 yılında yüzde 6,1 daralma bekliyor.
- ❑ Dolar zayıflıyor.
- ❑ AB koruma paketinde anlaşta; Euro değer kazanıyor.
- ❑ ABD'de inşaat harcamaları 2020 Mayıs ayında 1,36 trilyon dolara geriledi.
- ❑ ABD'de mevcut konut satışları haziran ayında yüzde 20,7 arttı.
- ❑ AB inşaat harcamaları 2020 Mayıs ayında yüzde 11,9 daraldı.
- ❑ Euro Bölgesi inşaat malzemeleri fiyatları temmuz ayında önemli ölçüde yükseldi.

EXECUTIVE SUMMARY

- ❑ Construction industry has been recovering.
- ❑ Unlocking economy helps construction industry to pick up.
- ❑ Contracting sector affected negatively due to Covid-19.
- ❑ Construction sector confidence index increased 7,0 point in July of 2020.
- ❑ Existing construction activities index rose 21,5 point in July of 2020.
- ❑ New construction orders index increased 14,8 point in July of 2020.
- ❑ Total house sales increased 209,7 percent in June of 2020.
- ❑ New houses sales expanded 152,0 percent in June of 2020.
- ❑ Mortgaged sales of House realised as 101.504 units in June of 2020.
- ❑ Mortgage credit outstanding extended 22 billion TL in July.
- ❑ 11,89 percent of branded house stocks sold off in June.
- ❑ Construction materials production decreased 26,8 percent in May of 2020.
- ❑ Construction materials export declined 42,3 percent in May of 2020.
- ❑ Construction materials import dropped 28,1 percent in May of 2020.
- ❑ Daily Covid-19 cases are below 1.000 persons.
- ❑ Some pandemic measures extended to the end of year.
- ❑ Capacity Utilization Raito rises to 70,7 percent in July.
- ❑ Economic confidence index exceeded the 100,7 point in July.
- ❑ Central bank hold policy rate at 8,25 at July meeting.
- ❑ TL currency basket reached to 7,45 level in July.
- ❑ Across the world daily number of Covid-19 new case reached to peak level in July.
- ❑ IMF estimated world economy to narrow 6,1 percent in 2020.
- ❑ US construction expenditures declined in May of 2020.
- ❑ EU construction expenditures declined 11,9 percent in May of 2020.
- ❑ Construction materials prices rose in July of 2020.

TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ

İnşaat Sektöründe Toparlanma Talep Artışı İle Sürüyor

İnşaat sektörüne ait haziran ayı verileri sektörün hızlı bir geri dönüş yaptığını göstermişti. İnşaat sektöründe toparlanma temmuz ayında talep artışı ile devam etmiştir.

Temmuz ayında iktisadi faaliyetlere ve sosyal hayata planlı ve kontrollü geri dönüş büyük ölçüde tamamlanmıştır. İnşaat sektörü de bu geri dönüşten olumlu etkilenmiş ve verileri itibarıyla hızlı bir toparlanma dönemine girmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu'nun inşaat sektörü güven endeksi temmuz ayında müteahhitlerin koşullarındaki iyileşmenin devam etmekte olduğunu göstermektedir.

İnşaat sektöründe faaliyetleri kısıtlayan faktörler azalmıştır. Talep yetersizliği temmuz ayında gerilemeye devam etmiştir. Finansman sorunları ise sınırlı ölçüde artış göstermiştir. Diğer faktörlerin olumsuz etkileri de en aza inmiştir. Bu itibarla sektörde hem mevcut iş seviyesi hem de yeni alınan siparişler önemli ölçüde artmıştır. Hızlı toparlanma olumludur, ancak sağlıklı ve kalıcı olması daha önemlidir. Önümüzdeki aylarda desteklerin kademeli olarak azalması ile inşaat sektörü yine kendi dinamiklerine bağlı olarak faaliyetlerini sürdürmeye başlayacaktır. Bu da inşaat sektörü faaliyetlerinde hızlı toparlanma ardından bir normalleşme getirecektir.

Tablo.1 Müteahhitlerin İnşaat Faaliyetlerine İlişkin Değerlendirmeleri

		Kısıtlayan Faktör Yoktur	Talep Yetersizliği	Hava Şartları	İşgücü Eksikliği	Malzeme ve Ekipman Eksikliği	Finansman Sorunları
2017	01	44,7	25,1	24,2	4,2	1,7	31,6
	06	55,8	23,7	4,6	5,4	3,3	26,2
	12	51,5	23,9	9,5	4,0	3,4	31,4
2018	01	51,0	18,6	13,1	5,0	3,0	28,6
	06	44,5	29,5	3,9	3,7	3,8	38,6
	12	29,5	37,1	10,2	2,1	5,0	53,3
2019	1	24,7	39,6	11,7	2,6	4,8	60,2
	3	29,0	40,5	11,7	2,5	3,4	52,7
	6	28,2	46,3	1,9	3,1	3,6	53,2
	9	30,2	43,9	0,9	4,0	4,6	48,7
	10	32,9	43,5	1,7	3,2	4,0	50,6
	11	31,5	44,3	4,3	3,1	4,7	47,3
	12	31,6	43,3	7,9	2,9	4,2	44,4
2020	1	32,0	36,1	15,5	2,0	3,5	48,5
	2	35,2	34,7	18,3	2,9	3,3	42,1
	3	37,1	31,1	11,2	2,8	1,8	42,0
	4	17,2	42,4	6,4	4,9	3,1	39,0
	5	18,2	44,8	4,1	5,7	4,6	39,9
	6	31,1	34,5	2,0	3,6	2,0	36,8
	7	36,9	31,9	1,2	4,5	3,5	38,2

Kaynak: TÜİK, İnşaat Sektörü Güven Endeksi

Covid-19 Salgını Yurtdışı Müteahhitlik İşlerini de Olumsuz Etkiledi

Covid-19 salgını yurtdışı müteahhitlik hizmetlerini de olumsuz etkilemiştir. Yılın ikinci çeyreğinde hemen hemen tüm pazarların kapanması ve inşaat işlerinin durması sonucu alınan işler de durmuştur. 2020 yılının ilk yarısında yurtdışı müteahhitlik hizmetleri sektörü 85 yeni proje yüklenmiştir. Alınan yeni projelerin toplam tutarı 3,90 milyar dolar olmuştur. Geçen yılın ilk yarısına göre proje sayısı 24 adet azalmıştır. Ancak alınan iş tutarı geçen yılın ilk yarısında gerçekleşen 5,15 milyar doların öneli ölçüde altında kalmıştır.

Tablo.2 Yurt Dışı Müteahhitlik Hizmetleri Alınan Projeler

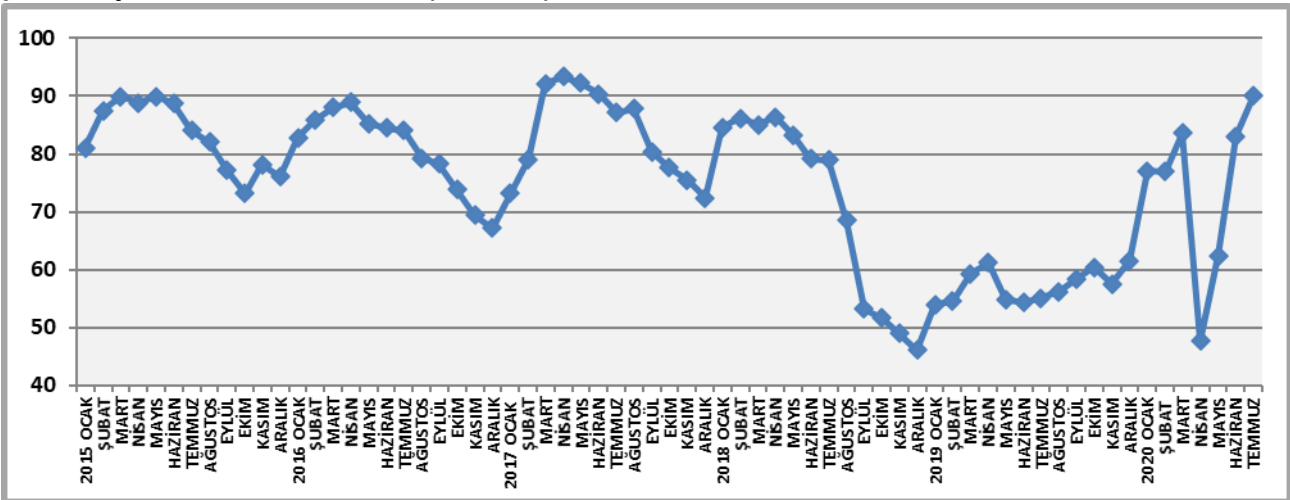
Yıllar	Proje Sayısı	Toplam Proje Bedeli (\$)	Ortalama Proje Bedeli (\$)
2010	631	23.681.580.865	37.530.239
2011	563	24.439.104.088	43.408.711
2012	544	31.354.921.387	57.637.723
2013	433	31.182.612.449	72.015.271
2014	346	26.552.581.690	76.741.566
2015	271	23.602.448.750	87.093.907
2016	198	14.033.966.105	70.878.617
2017	302	15.301.886.876	50.668.500
2018	325	21.222.084.776	65.298.722
2019	475	19.079.274.377	40.166.893
2018/6	84	9.215.420.540	109.702.381
2019/6	109	5.145.107.358	47.202.820
2020/6	85	3.898.526.497	45.865.018

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı

İnşaat Sektörü Güven Endeksi 2020 Temmuz Ayında Covid-19 Öncesi Seviyeyi Aştı

İnşaat sektörü güven endeksi temmuz ayında Covid-19 salgını öncesi mart güven seviyesini önemli ölçüde aşmıştır. Covid-19 salgını etkileri ile güven endeksi nisan ayında sert düşüş göstermiş ve 47,7 puan seviyesine gerilemişti. Mayıs ve haziran aylarından güven endeksi temmuz ayında da önemli ölçüde yükselmiştir. Güven endeksi temmuz ayında 7,0 puan birden artmış ve 90,1 puan seviyesine yükselmiştir. Böylece inşaat sektörü güven endeksi Covid-19 öncesi seviyesini aşmıştır.

Şekil.1– İnşaat Sektörü Güven Endeksi (2010=100)

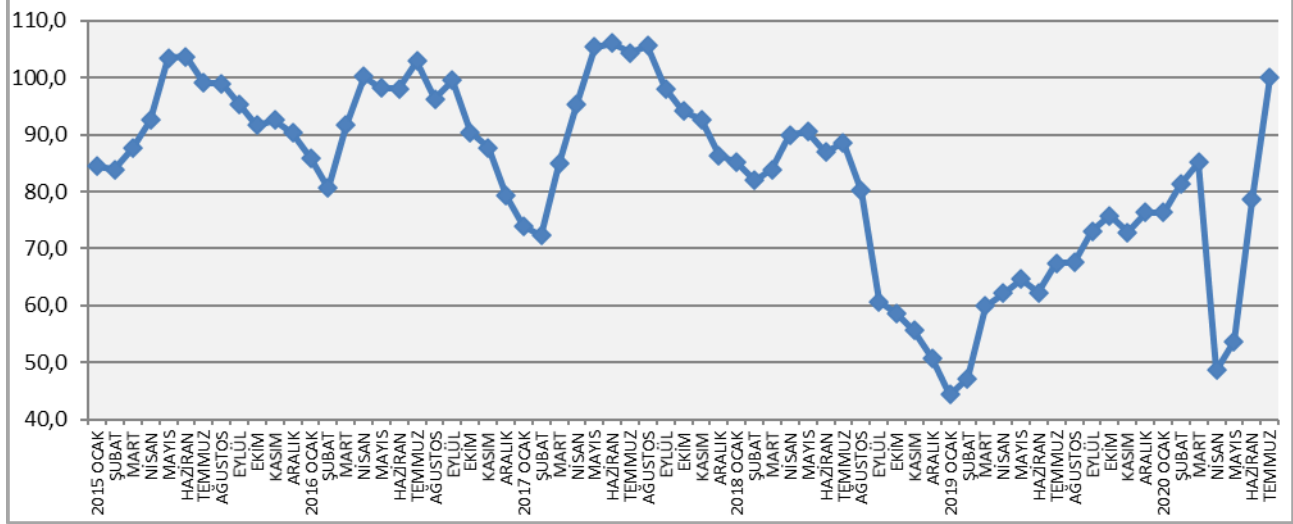

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Mevcut İnşaat İşleri Seviyesi 2020 Temmuz Ayında 21,5 Puan Yükseldi

Temmuz ayında işlere tamamen geri dönülmesi ile inşaat sektöründe mevcut işler seviyesi de 21,5 puan daha yükselmiştir. İnşaat işleri mevcut seviyesi haziran ayında 25,6 puanlık iyileşme ardından temmuz ayında da önemli bir artış göstermiştir. Böylece inşaat sektörü Covid-19 salgın dönemi öncesi mevcut devam eden işlerine büyük ölçüde geri dönmüş olmaktadır. Ayrıca yeni başlayan işler de bulunmaktadır. Nitekim temmuz ayı mevcut işler seviyesi Covid-19 öncesi mevcut işler seviyesini de önemli ölçüde aşmıştır.

Şekil.2 – Son Üç Ay İnşaat Faaliyetleri Endeksi (2010=100)

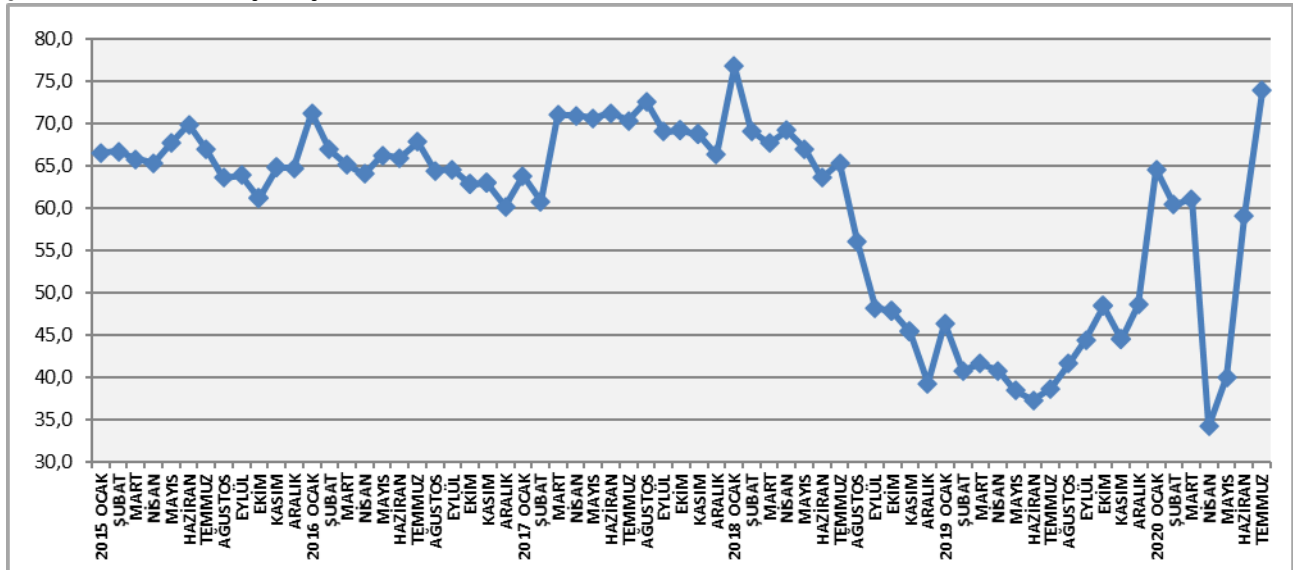

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Yeni Alınan İnşaat İşleri Seviyesi 2020 Temmuz Ayında 14,8 Puan Artış Gösterdi

İnşaat sektöründe alınan yeni iş siparişleri de temmuz ayında 14,8 puan artış göstermiştir. Sektörde mevcut işlere geri dönüş kadar yeni iş siparişlerinin de alınıyor olması çok olumludur. Yeni iş siparişleri sektördeki güven artışı ile örtüşmektedir. Yeni iş siparişleri önümüzdeki aylarda yeni inşaat başlangıçlarını da destekleyecektir. Haziran ve temmuz aylarında alınan yeni iş siparişleri ile Covid-19 dönemi öncesindeki iş siparişleri seviyesi de önemli ölçüde aşılmıştır.

Şekil.3– Yeni Alınan İnşaat İşleri Endeksi 2010=100

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Konut Satışları 2020 Haziran Ayında Yüzde 209,7 Arttı

2020 Haziran ayında konut satışları bir önceki yılın haziran ayına göre yüzde 209,7 artış göstermiştir. Haziran ayında 190.012 adet konut satışı gerçekleşmiştir. Konut satışları nisan ve mayıs aylarındaki sert düşüşler sonrası haziran ayında bu kez sıçrama göstermiştir. Covid-19 salgını etkisi ve alınan kısıtlama önlemleri ile konut satışları nisan ve mayıs ayında gerilemişti. Haziran ayında ise hem iktisadi ve sosyal hayata geri dönüş başlamış hem de çok düşük faiz oranlı konut kredisi kampanyaları uygulamaya konmuştur. Her ikisinin etkisi ile konut satışları sıçramıştır. Önümüzdeki aylarda ise konut satışları normalleşecektir.

Tablo.3- Aylık Konut Satışları

DÖNEM	2016	2017	2018	2019	2020
OCAK	84.556	95.389	97.019	72.937	113.615
ŞUBAT	101.703	101.468	95.953	78.450	118.753
MART	117.205	128.923	110.905	105.046	108.670
NİSAN	106.348	114.446	103.087	96.071	42.873
MAYIS	114.800	116.558	119.655	91.937	50.936
HAZİRAN	106.187	97.579	119.413	61.355	190.012
TEMMUZ	81.343	115.869	123.878	102.236	
AĞUSTOS	114.751	120.918	105.154	110.538	
EYLÜL	108.918	140.298	127.327	146.903	
EKİM	130.274	122.882	146.536	142.810	
KASIM	132.665	122.732	89.626	138.372	
ARALIK	142.713	132.972	136.845	202.074	
TOPLAM	1.341.463	1.409.314	1.375.398	1.348.729	

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İkinci El Konut Satışları 2020 Haziran Ayında Yüzde 244,9 Yükseldi

Türkiye genelinde ikinci el konut satışları 2020 yılı haziran ayında geçen yılın haziran ayına göre yüzde 244,9 artarak 131.380 adet olarak gerçekleşmiştir. Birinci el konut satışları ise yüzde 152,0 artarak 58.632 olmuştur. Haziran ayında da birinci ve ikinci el satışlarında birlikte sıçramalar yaşanmıştır. Ancak sıçrama ikinci el konutlarda daha yüksek gerçekleşmiştir. Son yılların en yüksek aylık ikinci el konut satışı gerçekleşmiştir.

Tablo.4- Konut Satışlarının Dağılımı

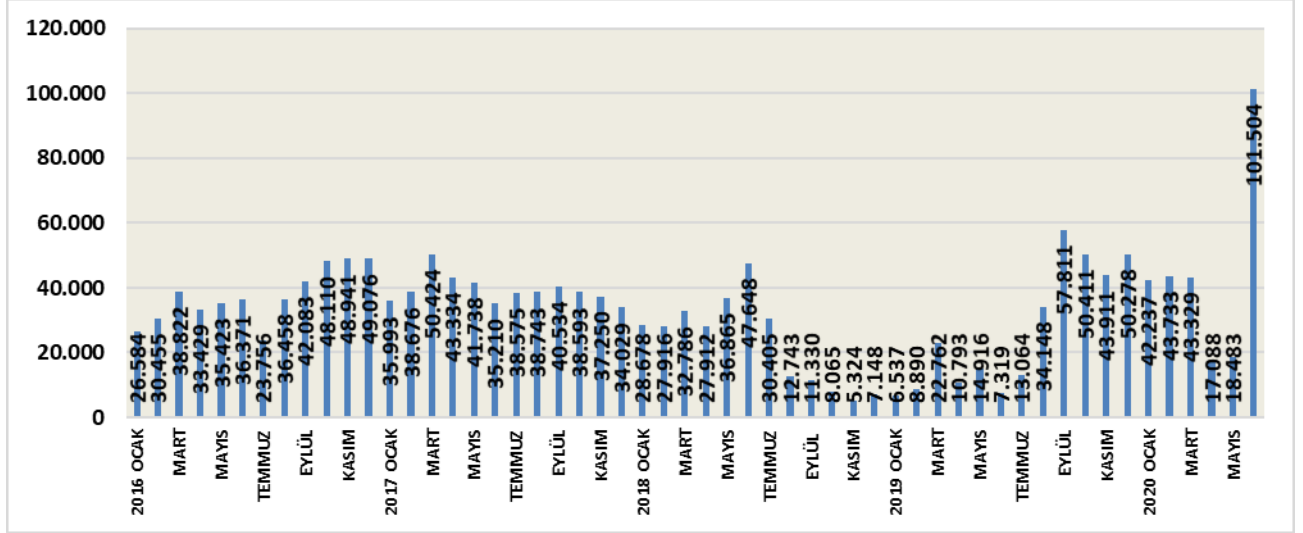
DÖNEM	2018		2019		2020	
	İlk El	İkinci El	İlk El	İkinci El	İlk El	İkinci El
OCAK	44.363	52.656	31.048	41.889	36.040	77.575
ŞUBAT	43.713	52.240	32.648	45.802	37.303	81.450
MART	50.701	60.204	44.163	60.883	34.089	74.581
NİSAN	47.534	55.553	33.443	50.960	14.848	27.935
MAYIS	55.502	64.153	37.246	54.691	16.860	34.076
HAZİRAN	57.064	62.349	23.265	38.090	58.632	131.380
TEMMUZ	57.617	66.261	38.931	63.305		
AĞUSTOS	49.362	55.792	40.634	69.904		
EYLÜL	54.712	61.285	51.393	95.510		
EKİM	74.815	71.721	50.181	92.629		
KASIM	40.821	48.805	48.909	89.463		
ARALIK	69.861	66.984	75.480	126.594		
TOPLAM	651.572	723.836	511.682	837.047		

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İpotekli Konut Satışlarında Sıçrama Yaşandı; Haziran Ayı Satışı 101.504

Türkiye genelinde konut satışlarında banka kredileri ile yapılan satışlar veya bir başka deyimle ipotekli satışlar önemli rol oynamaktadır. Haziran ayında ipotekli konut satışları son yılların en yüksek aylık seviyesinde gerçekleşmiştir. Haziran ayında 101.504 adet ipotekli konut satışı olmuştur. Konut kredi faiz oranlarındaki düşüş ve kampanyalar ile ipotekli satışlar sıçrama göstermiştir. 32.412 adet birinci el konut satışı ve 69.092 adet ikinci el konut satışı ipotekli olarak gerçekleşmiştir.

Şekil.4 İpotekli Konut Satışları Adet

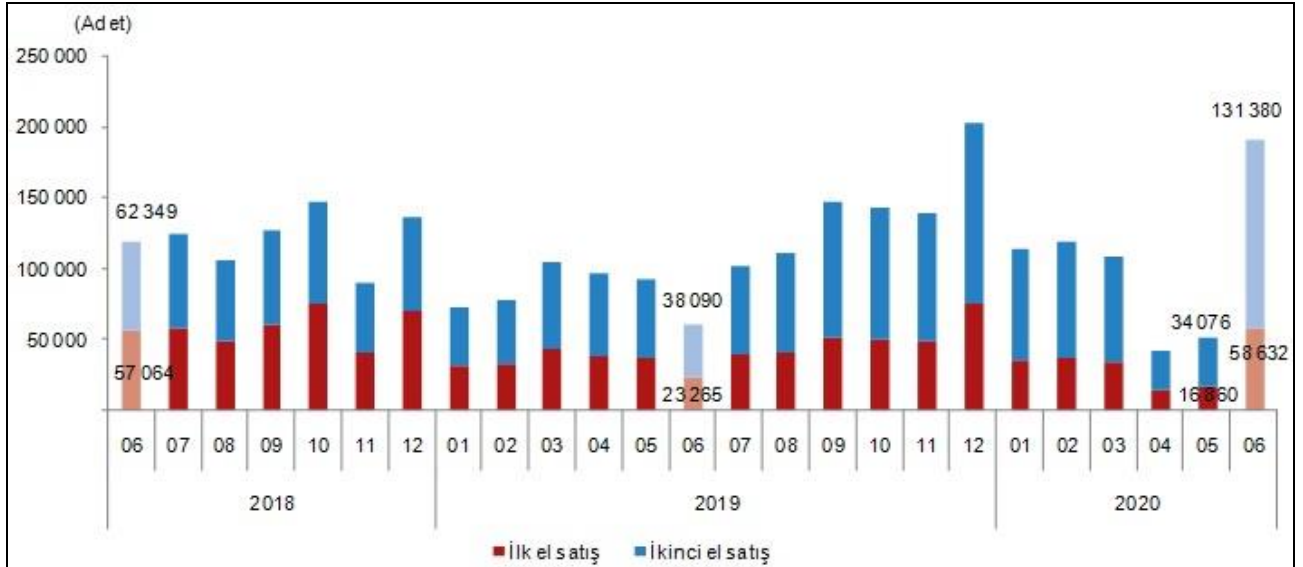

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2020 Haziran Ayında Yeni Konut Satışları Yüzde 152,0 Arttı

2020 yılı haziran ayında yeni konut satışları 58.632 adet olarak gerçekleşmiştir. Nisan ve mayıs aylarındaki sert düşüşler sonrası haziran ayında önemli ölçüde artış göstermiştir. Haziran ayında uygulamaya konulan düşük faizli konut kredisi kampanyaları ilk el konut satışlarını desteklemiştir. Muhtemelen önümüzdeki aylarda ilk el konut satışları normalleşme eğilimi içinde olacaktır.

Şekil.5 Yeni Konut Satışları Adet

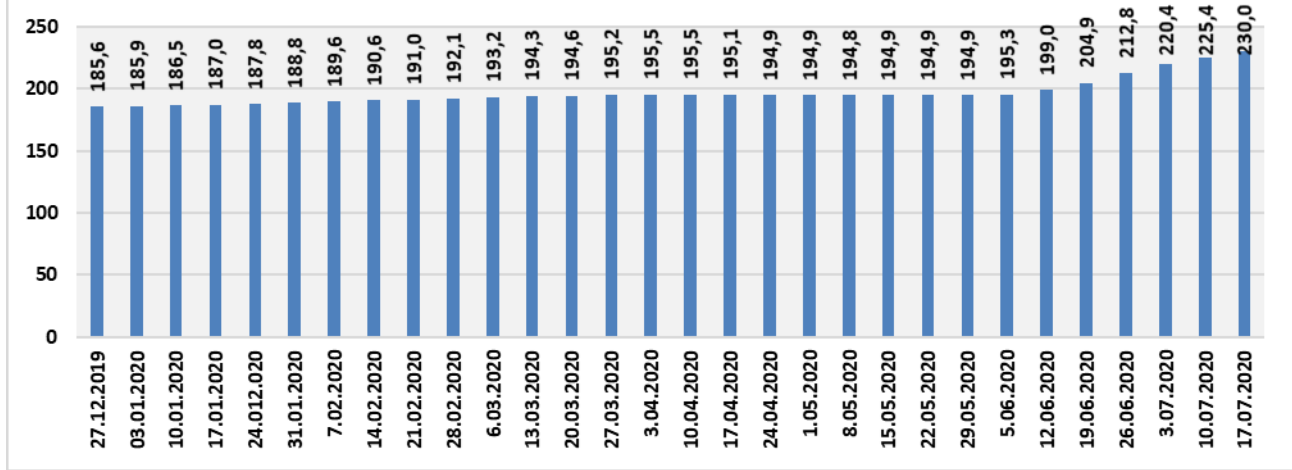

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Konut Kredilerinde Büyüme Sektörü Destekliyor

İnşaat sektöründe konut inşaatları en önemli alanı oluşturmaktadır. Sektörde önemli bir yeni konut stoku bulunmaktadır. Bunların satışı ve stokun eritilmesi ile yeni konut inşaatları hareketlilik kazanacaktır. Bu çerçevede konut kredileri yine önemli bir işlev görmeye başlamıştır. Covid-19 salgını ile zaten uzun süredir durgun olan konut satışları gerilemiştir. Konut satışlarının yeniden canlandırılması için konut kredisi kampanyaları uygulanmaya başlamıştır. 2019 yılının başından 2020 yılı mayıs ayı sonuna kadar neredeyse sabit kalan konut kredileri büyüklüğü kampanyalar ile yeniden artışa geçmiştir. Kredi büyümesinin sürdürülebilir olması istikrarlı bir konut talebi için önemli olacaktır.

Şekil.6 Konut Kredileri Milyar TL

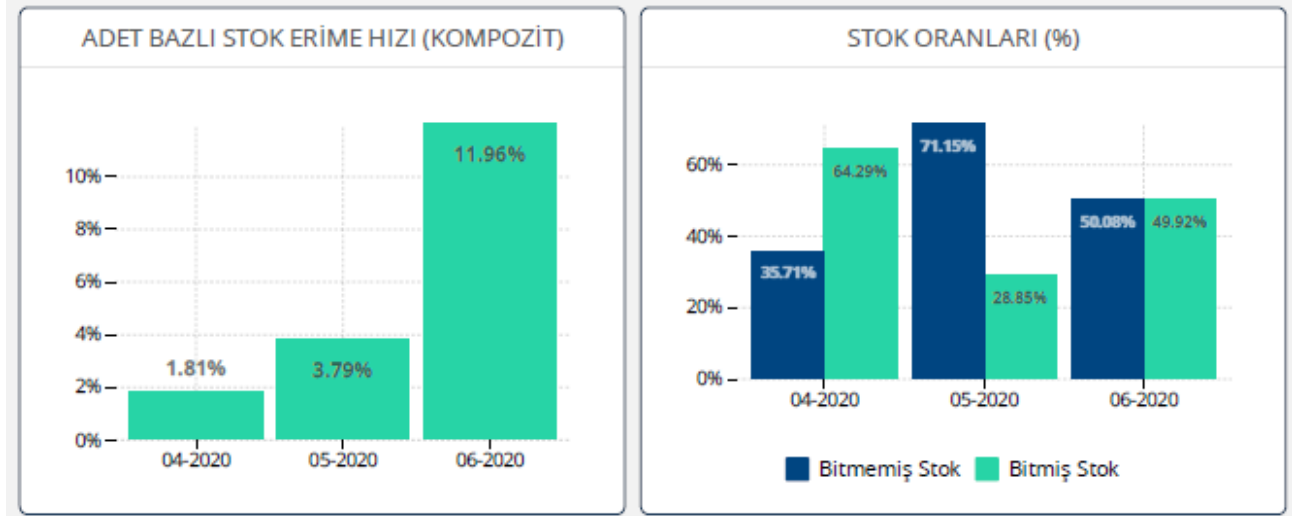

Kaynak: T.C. Merkez Bankası

Markalı Konutlarda Stok Erime Hızı Haziran Ayında Yüzde 11,96 Olarak Gerçekleşti

Mevcut konut stokunun eritilmesi yeni konut başlangıçları için önem taşımaktadır. Covid-19 salgını nedeniyle markalı konutlarda stok erime hızı en düşük seviyelere indikten sonra haziran ayında yüzde 11,96 olarak gerçekleşmiştir. Bir başka deyişle markalı konutlar mevcut bitmiş ve bitmemiş konutlardan oluşan stoklarının yüzde 11,95'ini haziran ayında satmıştır.

Şekil.7 Markalı Konutlar Stok Erime Hızları

Kaynak: Gyoder-Reidin Yeni Konut Fiyat Endeksi Raporu, Haziran 2020

İnşaat Malzemesi Sanayi Üretimi 2020 Mayıs Ayında Yüzde 26,8 Geriledi

İnşaat malzemeleri sanayi üretimi 2020 yılı ilk çeyreğinde yüzde 8,1 büyüme göstermişti. Ancak Covid-19 salgını ile ortaya çıkan koşullar inşaat malzemeleri sanayi üretimini ilk kez nisan ayında önemli ölçüde etkilemiş ve üretim yüzde 24,1 gerilemişti. Mayıs ayında ise inşaat malzemeleri üretimi geçen yılın mayıs ayına göre yüzde 26,8 düşmüştür. Mayıs ayındaki sert üretim düşüşünde üretimin ve iç pazarın kapanması ile yine ihracat pazarlarının kapanması etkili olmuştur.

2020 yılı mayıs ayında 22 alt sektörün tamamında üretim bir önceki yıla göre azalmıştır.

Mayıs ayındaki sert gerileme ile 2020 yılı ocak-mayıs dönemindeki üretim ise geçen yılın ilk beş ayına göre yüzde 5,3 gerilemiştir. Ocak-mayıs döneminde sadece 6 alt sektörde halen üretim artışı bulunmaktadır. Üretim artışı bulunan altı sektörler şunlar olmuştur; birleştirilmiş parke ve yer döşemeleri, seramik kaplama malzemeleri, düz cam ve yalıtım camları, armatür musluk vana ve valfler, çimento ile inşaat boya ve vernikleri.

2020 yılı ocak-mayıs döneminde 16 alt sektörde ise üretim geçen yılın aynı dönemine göre gerilemiştir. Ocak-mayıs döneminde üretiminde en çok gerileme yaşanan alt sektörler ise çimento ve betondan eşyalar, tuğla ve kiremit, plastik inşaat malzemeleri, metalden kapı ve pencereler ile ahşap inşaat malzemeleridir.

Covid-19 salgınının üretim üzerindeki etkileri mayıs ayında da sert şekilde yaşanmıştır.

Tablo.5– Sanayi Üretimi Büyüme
(Bir Önceki yılın aynı ayına ve dönemine göre – yüzde)

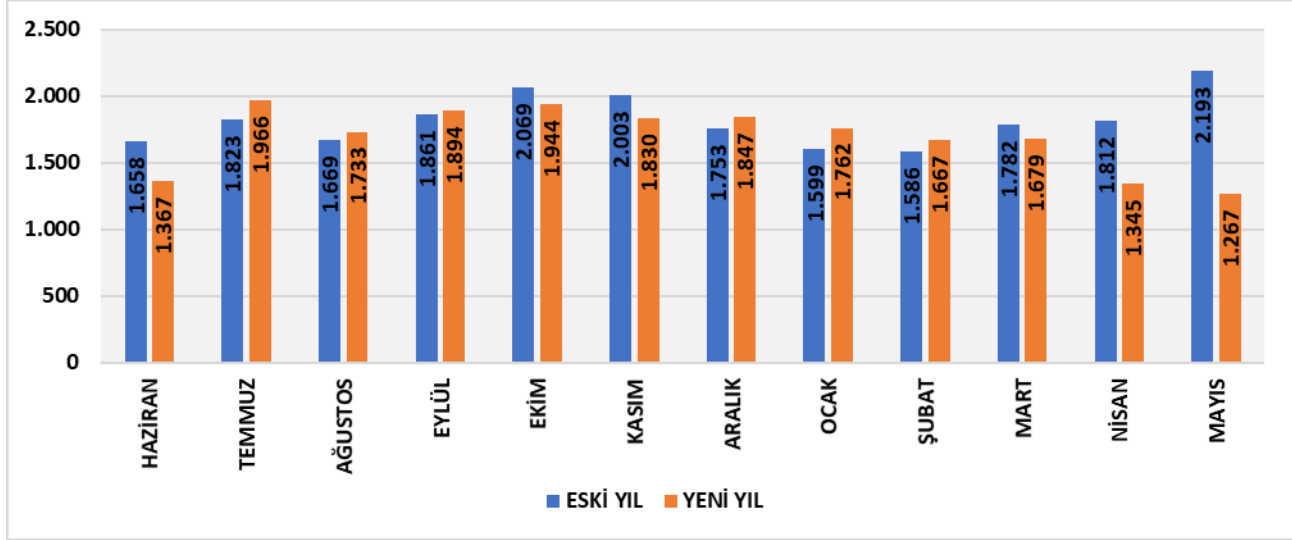
SEKTÖRLER	2020 Mayıs	2020 Ocak-Mayıs
Birleştirilmiş Parke Yer Döşemeleri	-13,9	29,3
Seramik Kaplama Malzemeleri	-10,4	17,8
Düz Cam ve Yalıtım Camları (İnşaat Camı)	-34,6	10,4
Armatür musluk vana ve valfler	-22,8	9,9
Çimento	-7,9	5,8
İnşaat Boya ve Vernikleri	-30,4	4,9
Demir Çelik Radyatör	-27,9	-2,2
Metal Yapı ve Yapı Parçaları	-32,8	-2,5
Demir Çelikten Çubuk ve Profiller	-36,3	-2,7
Yalıtımlı Kablolar	-32,6	-4,7
Demir Çelik İnşaat Ürünleri	-23,3	-6,7
Isıtma ve Soğutma Cihazları	-26,1	-7,2
Hazır Beton	-28,0	-10,0
Seramik Sağlık Gereçleri	-40,2	-10,8
İşlenmiş Taşlar (Mermer ve Granit)	-29,2	-11,2
Kilit ve Donanım Eşyaları	-31,7	-11,5
Elektrikli Aydınlatma Ekipmanları	-33,1	-12,0
Ahşap İnşaat Malzemeleri	-31,2	-13,7
Metalden Kapı ve Pencereler	-28,9	-15,9
Plastik İnşaat Malzemeleri	-32,9	-18,3
Tuğla ve Kiremit	-24,7	-20,2
Çimento ve Betondan Eşyalar	-32,9	-24,5
İnşaat Malzemeleri	-26,8	-5,3

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2020 Yılı Mayıs Ayında İhracat Yüzde 42,3 Azaldı

İnşaat malzemeleri ihracatı mayıs ayında önemli ölçüde gerilemiştir. 2020 yılının mayıs ayında inşaat malzemeleri ihracatı geçen yılın mayıs ayına göre yüzde 42,3 azalmış ve 1,27 milyar dolara inmiştir. Mayıs ayında aylık sert ihracat düşüşü Covid-19 salgınının etkileri ile gerçekleşmiştir. Covid-19 salgını ile nisan ayından sonra mayıs ayında da başta Avrupa pazarları olmak üzere pazarlarımızda uygulanan izolasyon önlemleri ihracatı olumsuz etkilemiştir. İhracat pazarların açılması ile muhtemelen haziran ayından itibaren toparlanma başlayacaktır.

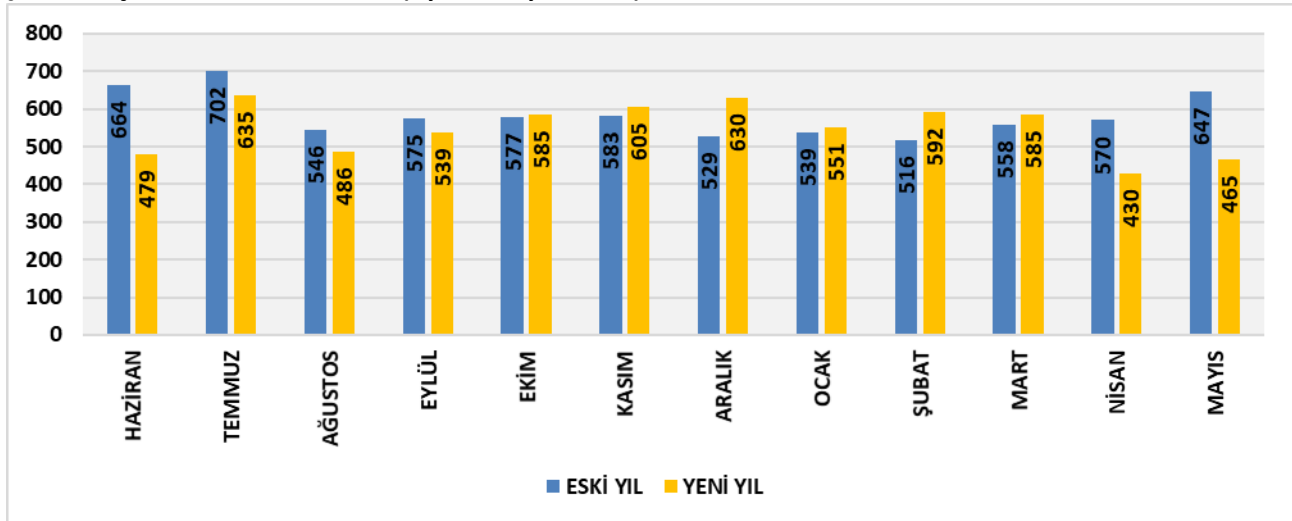
Şekil.8 – İnşaat Malzemeleri İhracatı (Aylık – Milyon Dolar)

2020 Yılı Mayıs İthalat Yüzde 28,1 Düştü

2020 yılı mayıs ayında ithalat geçen yılın aynı ayına göre yüzde 28,1 düşerek 465 milyon dolara inmiştir. Covid-19 salgınının olumsuz etkileri ile ithalat nisan ayından sonra mayıs ayında da sert bir düşüş göstermiştir. Yılın ilk çeyrek döneminde ithalatın artışına karşılık nisan-mayıs döneminde Covid-19 salgını etkileri ithalatta sert daralmaya yol açmıştır. İthalatın tekrar artış eğilimine girmesi yurtiçindeki inşaat faaliyetlerine bağlı olup muhtemelen zaman alacaktır.

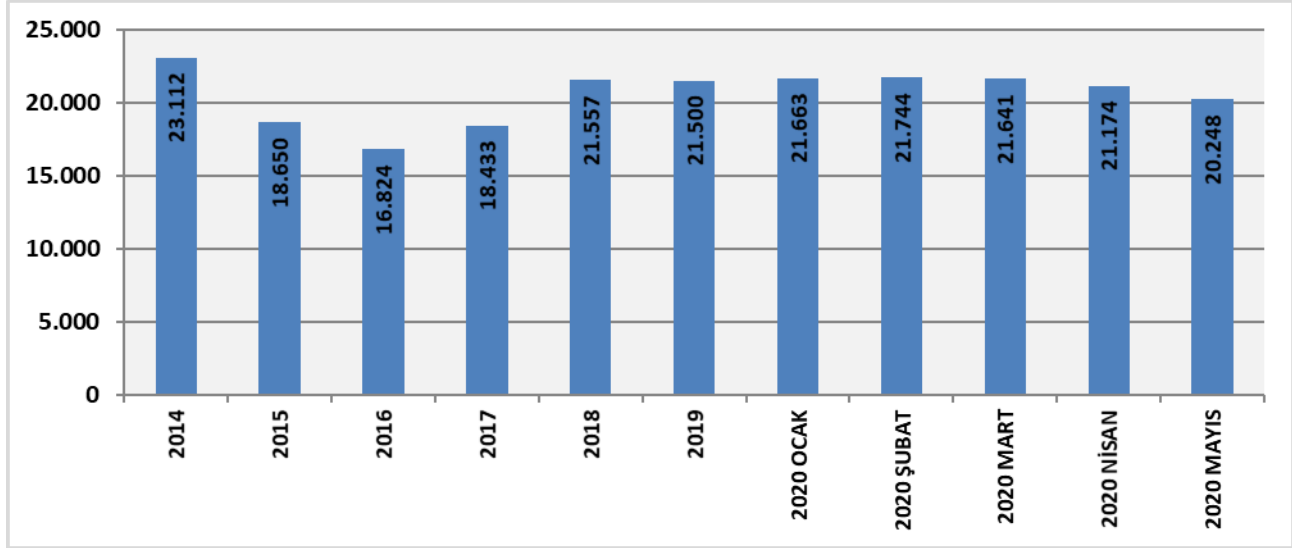
Şekil.9– İnşaat Malzemeleri İthalatı (Aylık – Milyon Dolar)

2020 Yılı Mayıs Ayı İtibarıyla Yıllık İhracat Geriledi

Covid-19 salgını etkileri ile yıllık inşaat malzemeleri ihracatı da olumsuz etkilenmeye başlamıştır. Ocak-Mayıs döneminde ihracat geçen yılın aynı dönemine yüzde 14,2 düşerek 7,69 milyar dolara inmiştir. Böylece mayıs ayı itibarıyla yıllık veya son 12 aylık ihracat 20,25 milyar dolara gerilemiştir. Yıllık ihracat 2019 yılının 1,25 milyar dolar altına gerilemiştir.

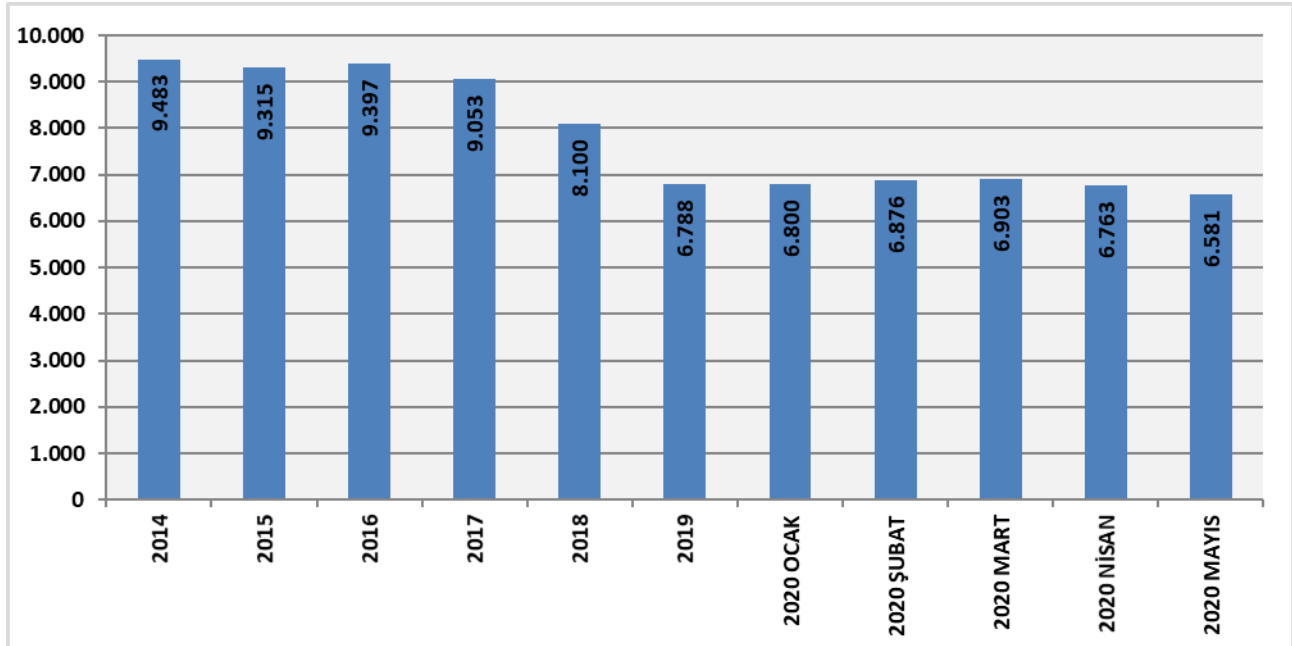
Şekil.10 – İnşaat Malzemeleri İhracatı (Yıllık – Milyon Dolar)

İnşaat Malzemeleri Yıllık İthalatı Mayıs Ayı İtibarıyla Geriledi

İnşaat malzemeleri ithalatı yılın ilk üç ayında artış göstermesine karşın nisan ayında sert bir daralma yaşamıştı. Mayıs ayında da ithalattaki daralma devam etmiştir. Böylece Ocak-Mayıs 2020 döneminde ithalat geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 7,3 gerileme göstermiştir. Mayıs ayı sonu itibarıyla yıllık ithalat da 6,58 milyar dolara inmiştir ve yıllık ithalat 2019 yılı ithalatının altına inmiştir.

Şekil.11– İnşaat Malzemeleri İthalatı (Yıllık – Milyon Dolar)

Tablo.6 İnşaat Malzemeleri İhracatı
2019 -2020 milyon dolar

SEKTÖRLER	2019 Ocak-Mayıs	2020 Ocak-Mayıs	% DEĞ
BLOK MERMER	334,7	208,2	-37,8
ALÇI SIVA	26,9	28,2	4,6
ÇİMENTO	384,0	441,0	14,8
İNŞAAT BOYA VE VERNİKLERİ	81,4	71,8	-11,8
YAPI KİMYASALARI	189,5	172,1	-9,2
PLASTİK İNŞAAT MALZEME.	413,8	358,2	-13,4
AHŞAP İNŞAAT MALZEME.	228,2	220,6	-3,3
AHŞAP MUTFAK BANYO DOLAPLARI	23,3	19,7	-15,7
DUVAR KAĞITLARI	7,2	5,1	-29,3
İŞLENMİŞ TAŞLAR	403,7	375,3	-7,0
ALÇI ÇİMENTO VE BETONDAN EŞYA	89,9	58,5	-34,9
TUĞLA VE KİREMİT	3,4	2,1	-38,9
SERAMİK KAPLAMA	269,9	269,8	0,0
SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	117,3	93,7	-20,1
DÜZ CAM VE YALITIM CAMI	154,7	112,5	-27,3
DEMİR ÇELİK ÇUBUK PROFİL	2.044,5	1.580,1	-22,7
DEMİR ÇELİK BORU	613,5	524,4	-14,5
DEMİR ÇELİK İNŞAAT AKSAMI	562,9	530,3	-5,8
DEMİR ÇELİK DİKENLİ TEL ÇİT	4,1	5,4	32,2
DEMİR ÇELİK TEL ÖRGÜ KAFES AĞ IZGARA	25,5	31,4	23,1
DEMİR ÇELİK BAĞLANTI ELEMANLARI	230,6	194,3	-15,7
DEMİR ÇELİK RADYATÖR	167,0	128,7	-22,9
DEMİR ÇELİK SAĞLIK GEREÇLERİ	29,3	21,6	-26,2
ALÜMİNYUM İNŞAAT MALZEMELERİ VE AKSAMI	778,6	719,9	-7,5
ALÜMİNYUM SAĞLIK GEREÇLERİ	0,9	1,0	16,0
KİLİTLER VE DONANIM EŞYALARI	193,0	147,6	-23,5
ISITMA VE SOĞUTMA CİHAZLARI	269,2	234,5	-12,9
ASANSÖR YÜRÜYEN MERDİVEN APRON KÖRÜĞÜ	40,9	45,5	11,3
ARMATÜR MUSLUK VE VANA VE VALFLER	172,4	138,4	-19,7
GÜVENLİK VE ALARM SİSTEMLERİ	3,9	3,3	-14,1
ELEKTRİK MALZEMELERİ	214,3	182,3	-14,9
YALITIMLI KABLOLAR	628,1	527,3	-16,0
SAYAÇLAR	22,2	19,5	-12,2
AYDINLATMA EKİPMANLARI	93,7	78,0	-16,7
PREFABRİK YAPILAR	70,6	79,6	12,9
YALITIM MALZEMELERİ	67,6	55,9	-17,3
İNŞAAT MALZEMELERİ	8.960,7	7.685,7	-14,2

Tablo.7 İnşaat Malzemeleri İthalatı
2019 -2020 milyon dolar

SEKTÖRLER	2019 Ocak-Mayıs	2020 Ocak-Mayıs	% DEĞ
BLOK MERMER	1,7	1,5	-10,7
ALÇI SIVA	1,5	1,4	-9,0
ÇİMENTO	2,7	3,7	33,9
İNŞAAT BOYA VE VERNİKLERİ	161,3	159,6	-1,0
YAPI KİMYASALARI	232,9	231,6	-0,5
PLASTİK İNŞAAT MALZEME.	132,1	129,2	-2,2
AHŞAP İNŞAAT MALZEME.	29,9	39,3	31,6
AHŞAP MUTFAK BANYO DOLAPLARI	3,4	1,6	-53,2
DUVAR KAĞITLARI	2,4	1,6	-33,0
İŞLENMİŞ TAŞLAR	29,3	32,7	11,4
ALÇI ÇİMENTO VE BETONDAN EŞYA	7,5	6,4	-14,1
TUĞLA VE KİREMİT	0,25	0,60	136,3
SERAMİK KAPLAMA	4,4	7,1	59,3
SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	1,8	2,3	30,5
DÜZ CAM VE YALITIM CAMI	70,9	75,3	6,2
DEMİR ÇELİK ÇUBUK PROFİL	137,9	93,4	-32,3
DEMİR ÇELİK BORU	235,8	266,9	13,2
DEMİR ÇELİK İNŞAAT AKSAMI	56,7	60,8	7,3
DEMİR ÇELİK DİKENLİ TEL ÇİT	0,04	0,08	95,2
DEMİR ÇELİK TEL ÖRGÜ KAFES AĞ IZGARA	3,4	4,2	23,7
DEMİR ÇELİK BAĞLANTI ELEMANLARI	196,5	163,0	-17,1
DEMİR ÇELİK RADYATÖR	5,2	4,7	-10,4
DEMİR ÇELİK SAĞLIK GEREÇLERİ	2,8	3,0	4,0
ALÜMİNYUM İNŞAAT MALZEMELERİ VE AKSAMI	263,7	210,7	-20,1
ALÜMİNYUM SAĞLIK GEREÇLERİ	0,04	0,15	259,9
KİLİTLER VE DONANIM EŞYALARI	73,3	68,1	-7,0
ISITMA VE SOĞUTMA CİHAZLARI	156,1	145,9	-6,6
ASANSÖR YÜRÜYEN MERDİVEN APRON KÖRÜĞÜ	47,4	26,7	-43,7
ARMATÜR MUSLUK VE VANA VE VALFLER	280,8	200,2	-28,7
GÜVENLİK VE ALARM SİSTEMLERİ	17,6	15,1	-14,3
ELEKTRİK MALZEMELERİ	389,2	389,4	0,1
YALITIMLI KABLOLAR	134,7	128,3	-4,8
SAYAÇLAR	5,8	5,9	1,3
AYDINLATMA EKİPMANLARI	74,0	75,1	1,5
PREFABRİK YAPILAR	3,4	9,9	193,6
YALITIM MALZEMELERİ	63,2	58,5	-7,4
İNŞAAT MALZEMELERİ	2.829,8	2.623,9	-7,3

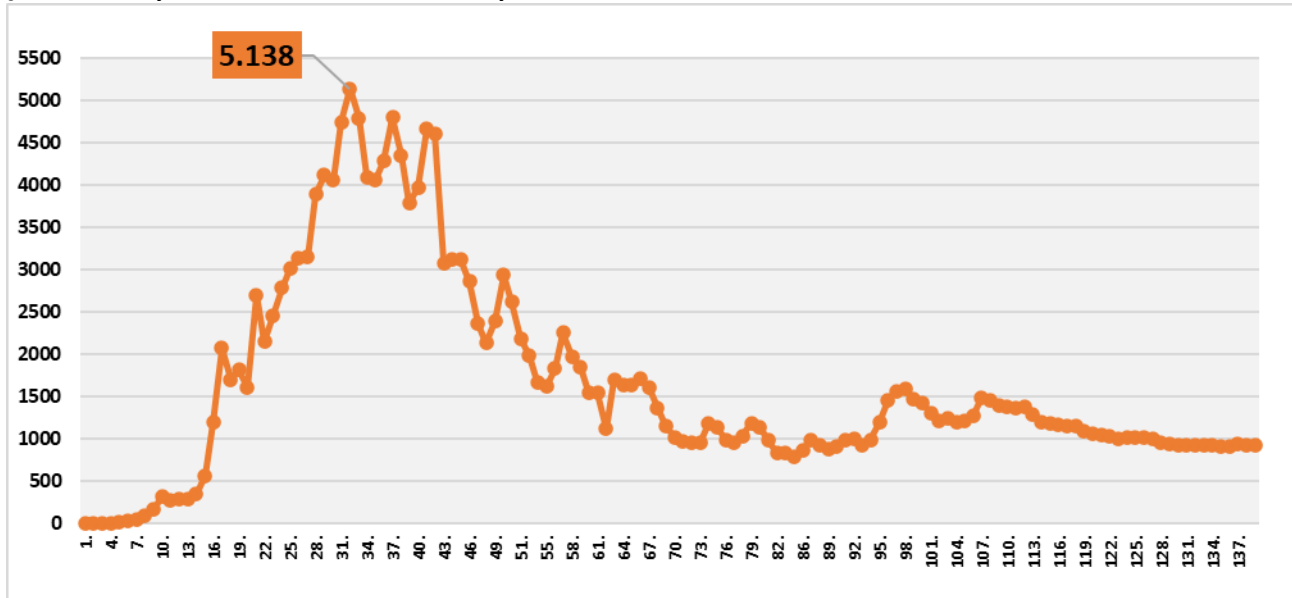
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu,
İnşaat malzemesi toplam verileri Çalışma Ekibi tarafından hesaplanmaktadır.

TÜRKİYE EKONOMİSİ

Covid-19 Salgınında Günlük Yeni Vaka Sayıları 1.000'in Altına Geriledi

Tüm dünyaya yayılan Covid-19 salgını Türkiye'de de etkisini göstermeye devam etmektedir. Türkiye'de salgın ile mücadelede sağlanan ilerleme ardından 1 Haziran tarihinden itibaren iktisadi faaliyetlere ve sosyal hayata kontrollü ve kademeli olarak geri dönmüştür. Geri dönüş ile günlük vaka sayıları yeniden 1.000 seviyesinin üzerine çıkmıştı. 30 Haziran günü yeni vaka sayısı 1.293 olmuştu. Temmuz ayında ise alınan yeni önlemler ile günlük vaka sayıları yeniden 1.000 sayısının altına inmiştir. Ancak günlük vaka sayıları 900-950 arasında değişmektedir ve henüz kalıcı bir iyileşme sağlanamamıştır. İyileşen sayısındaki artış, kayıplar ve yoğun bakım hasta sayısındaki düşüşler ise olumlu gelişmelerdir.

Şekil.12 Türkiye'de Covid-19 Günlük Vaka Sayıları

Kaynak: T.C. Sağlık Bakanlığı

Covid-19 Salgını Nedeniyle Alınan Önlemler Değişerek Sürecek

Covid-19 salgını nedeniyle 18 Mart tarihinde önemli destek kararları alınmış ve bu destekler haziran ayı sonuna kadar uygulanmıştır. 1 Temmuz tarihinden itibaren desteklerin bir bölümü 1 ay süre ile daha uzatılmıştır. Yeni uzatmalar için ise kanuni düzenlemeler yapılmıştır.

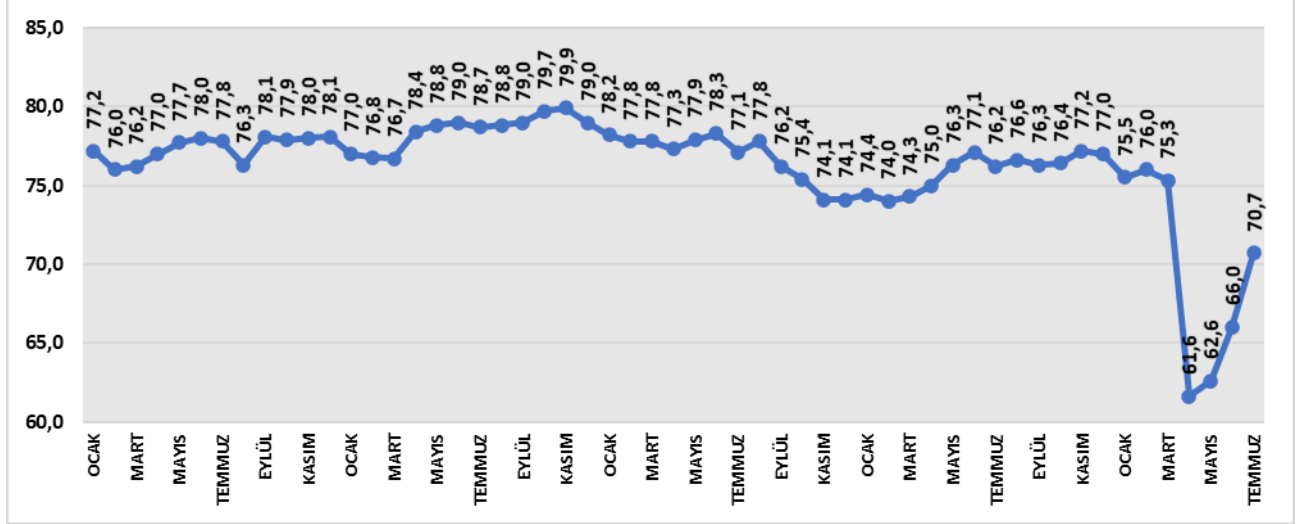
Buna göre alınan önlemler içinde kredi destekleri kademeli olarak sona ermektedir. Kredi tarafında sadece Türk Eximbank ve T.C. Merkez Bankası'nın reeskont kredileri sürecektir. Vergi ödemeleri ile ilgili yeni bir erteleme yapılmamıştır. Esnaf ve sanatkarların kredi borçları ise ötelenmiştir.

İstihdam destekleri tarafında ise Cumhurbaşkanı'na iş akitlerinin feshinde yasaklamanın 30 Haziran 2021 tarihine kadar uzatılması yetkisi tanınmıştır. Bu süre içinde ücretli veya ücretsiz izin hakları kullanılabilir. Ücretsiz izin verilen çalışanlara 1 aylık 1.170 TL ödeme yapılması desteği de yine sürecektir. Kısa çalışma ödeneği genel olarak uzatılmayacaktır. Sektörler için uzatma yapılacaktır. Firmaların devam eden kısa çalışma ödeneğini sona erdirip normal çalışma düzenine dönmesi halinde ise sosyal güvenlik primleri ödemeleri yıl sonuna kadar kamu tarafından karşılanacaktır.

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranında Artış Sürüyor

T.C. Merkez Bankası tarafından ölçülen imalat sanayi kapasite kullanım oranı haziran ayında yüzde 66,0 ölçüldükten sonra, temmuz ayında yüzde 70,7'ye yükselmiştir. Böylece nisan ayında yaşanan yüzde 61,6 dip seviyesinde önemli ölçüde uzaklaşmıştır. Covid-19 salgınına yönelik kısıtlamaların kaldırılarak normale yaklaşılması, temmuzda imalatçıların kapasite kullanım hacimlerinin belirgin bir şekilde artmasına olanak sağlamıştır. Böylece imalat sanayisinde kapasite kullanım oranlarındaki toparlanma temmuz ayında da devam etmiştir.

Şekil.13 İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı Yüzde

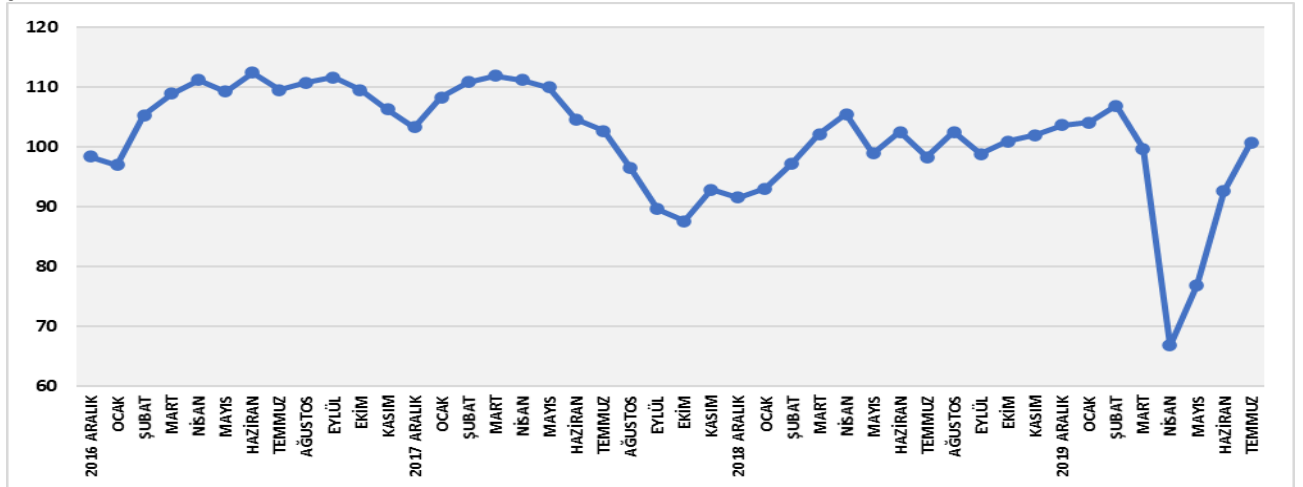

Kaynak: T.C. Merkez Bankası

Reel Kesim Güven Endeksi 100,7 Puana Yükseldi

Reel kesim güven endeksi mayıs ayında 76,9 iken, haziran ayında 92,6 puana, temmuz ayında ise 100,7 puana yükselmiştir. Reel kesim güvenindeki artış özellikle iç ve dış talepteki önemli canlanma nedeni ile yükselmiştir. İktisadi ve sosyal hayata geri dönüş ile ihracat pazarlarının açılması sonucu reel kesim güveni 100 puanı aşarak kısa sürede pozitif alana geçmiştir.

Şekil.14 Reel Kesim Güven Endeksi

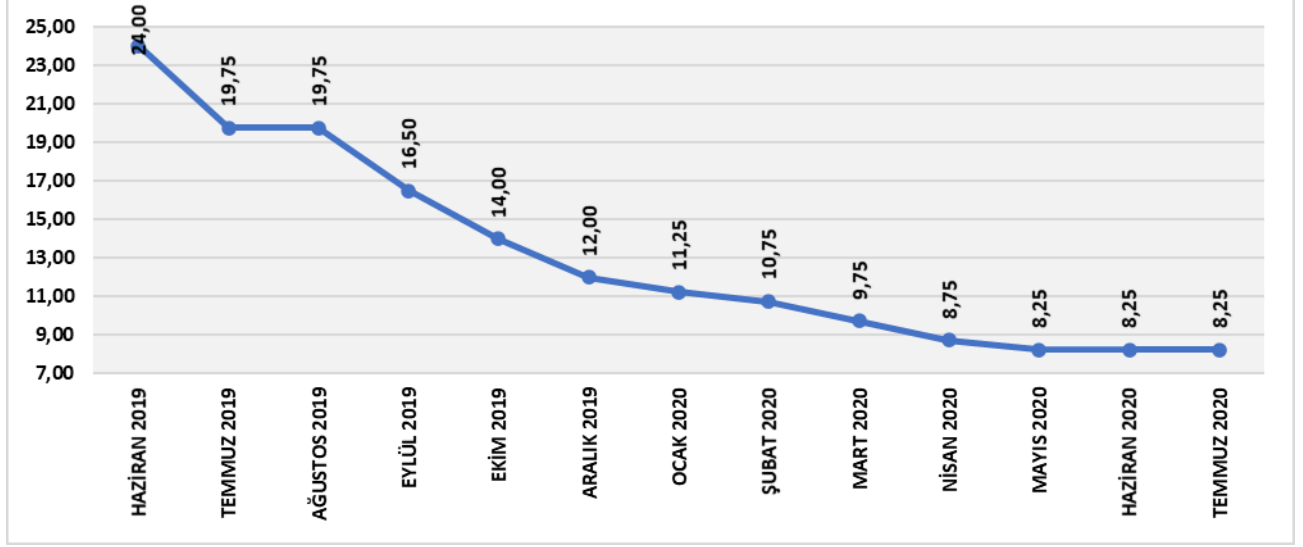

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

T.C. Merkez Bankası Temmuz Ayında da Faiz İndiremedi; Politika Faizi Yüzde 8,25'te Kaldı

T.C. Merkez Bankası 2019 yılı haziran ayından 2020 yılı mayıs ayına kadar kesintisiz olarak faiz indirimlerine gitmiş ve politika faizi yüzde 24'ten yüzde 8,25'e inmişti. T.C. Merkez Bankası Covid-19 sürecinde de hem parasal genişleme hem de faiz indirimleri ile ekonomiye destek olmuştu. Ancak desteklerin yarattığı enflasyon baskısı nedeniyle T.C. Merkez Bankası haziran ayından sonra temmuz ayında da faiz indirememiştir. Hızlı kredi genişlemesi ve iç talepteki hızlı geri dönüş enflasyon için risk olmaya başlamıştır. Merkez bankası eylül ayı ile bu kez faiz artırmak zorunda kalacaktır.

Şekil.15 T.C. Merkez Bankası Politika Faizi Yüzde

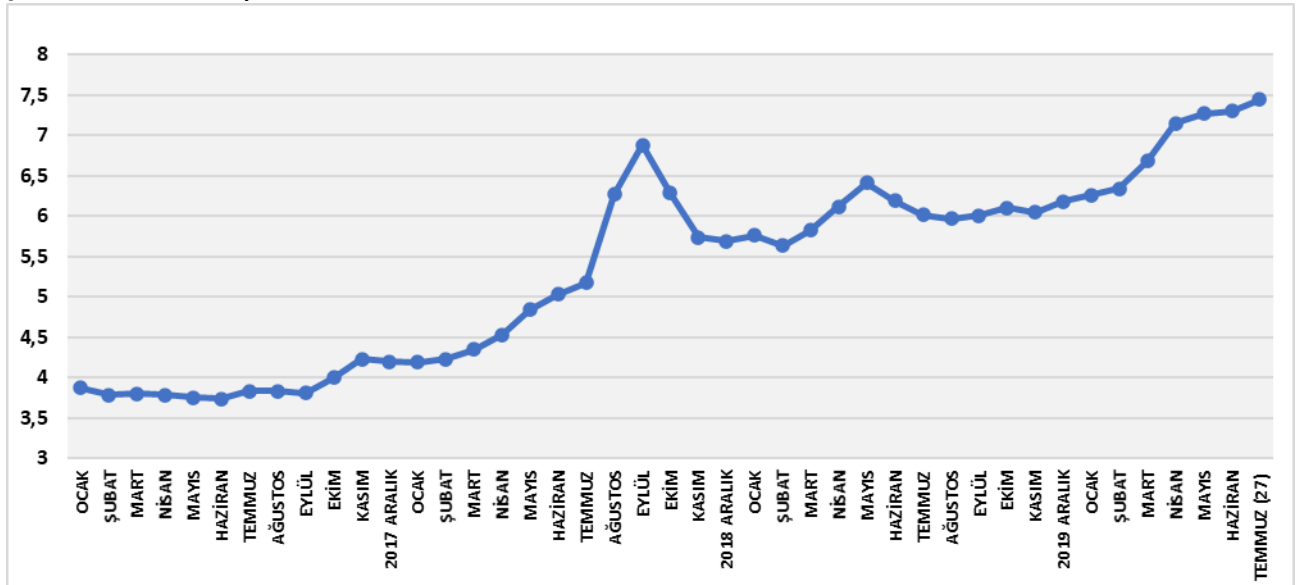

Kaynak: T.C. Merkez Bankası

Türk Lirası Değer Kaybediyor

Türkiye'nin finansal olarak kırılganlıkları nedeniyle Türk Lirası'nda değer kaybı temmuz ayı boyunca artarak devam etmiştir. Özellikle merkez bankasının net döviz rezervlerinin negatif olması en büyük kırılganlık olmaktadır. Temmuz ayında sepet kur 7,40 seviyesini de aşmıştır. Sepet kur temmuz ayını 7,45 seviyesinde kapatmaktadır.

Şekil.16 Türk Lirası Sepet Kur

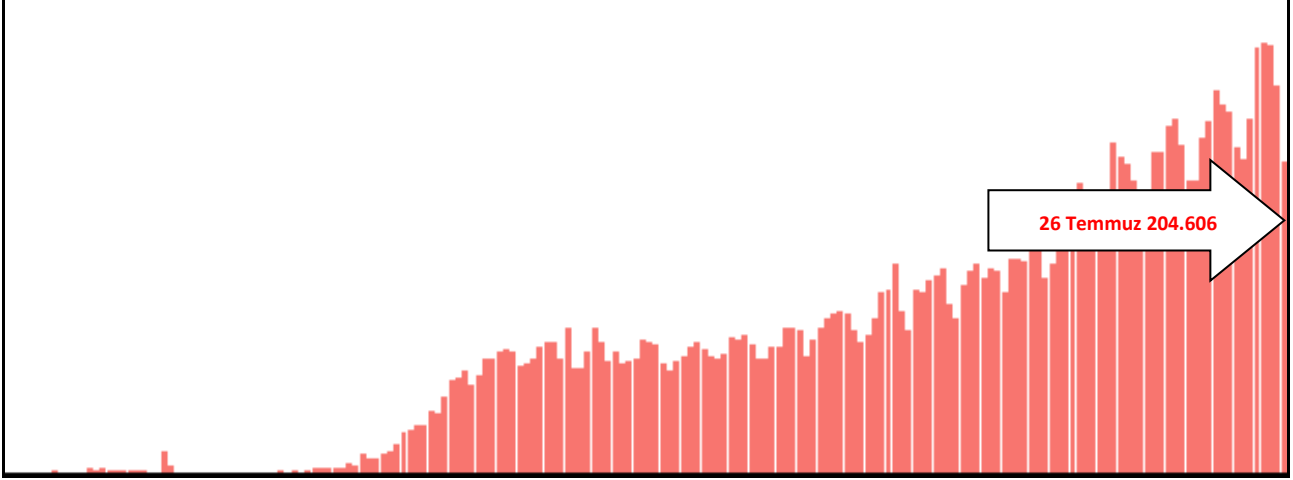
Kaynak: T.C. Merkez Bankası

DÜNYA EKONOMİSİ

Covid-19 Salgını Günlük Yeni Vaka Sayıları Temmuz Ayında da Artışını Sürdü

Covid-19 salgını tüm dünya genelinde etkisini artırarak sürmektedir. Tüm ülkeler uygulamaya koydukları önlemler ile salgını kontrol altına almaya çalışmakla birlikte çok sayıda ülkede salgın etkili olmaya devam etmektedir. Dünya genelinde günlük yeni vaka sayıları mayıs sonunda 130 bin, haziran ayı sonunda 160 bini aştıktan sonra temmuz ayında günlük 270 bini seviyesi de aşılmıştır. Salgın ABD, Brezilya ve Güney Amerika, Rusya ve Orta Asya ülkeleri, Hindistan ve Güney Asya ülkelerinde yayılma eğilimindedir. Bu çerçevede salgının ilk dalgası henüz dünya genelinde kontrol altına alınamamıştır. Beklenen ikinci dalga öncesi birinci dalga etkisini artırmaktadır.

Sekil.17 Dünya Genelinde Günlük Yeni Covid-19 Vaka Sayısı

Kaynak: Bloomberg International

2020 Yılında Dünya Ekonomisinde Daralma Beklentisi Sürüyor

Covid-19 salgınının yarattığı koşullar içinde dünya ekonomisinde 2020 yılında önemli bir küçülme beklenmektedir. Bu küçülme muhtemelen ikinci dünya savaşından sonra yaşanan en sert daralma olacaktır. Çeşitli kurumlar sık güncelledikleri tahminleri ile 2020 ve 2021 yılına ilişkin dünya ekonomisi küçülme öngörülerinde bulunmaktadır. Haziran ayı güncellemelerinde 2020 yılına ilişkin daralma beklentileri artmıştır. IMF yüzde 6,1, OECD yüzde 6,0 ve dünya bankası yüzde 5,2 küçülme beklemektedir.

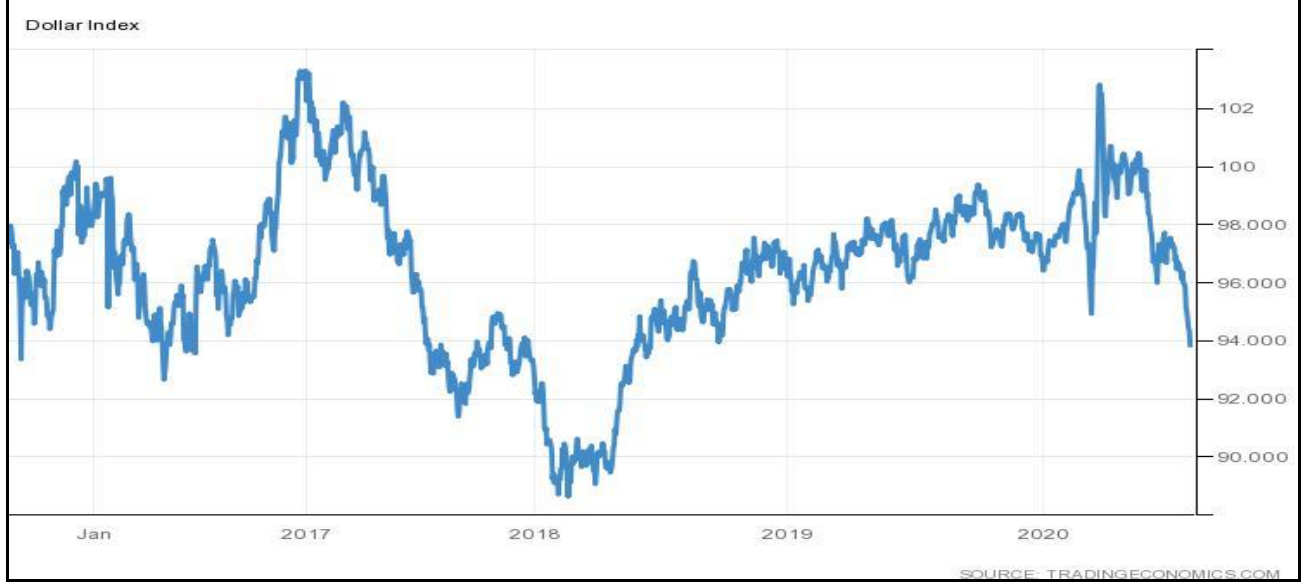
Tablo.8 Uluslararası Kurumların 2020-2021 Yılları Büyüme Beklentileri

KURUMLARIN REFERANS SENARYO TAHMİNLERİ; SALGIN TEK DALGADA GERÇEKLEŞECEK VARSAYIMI İLE YAPILMAKTADIR			
KURUM	TAHMİN TARİHİ	2020 DÜNYA BÜYÜME %	2021 DÜNYA BÜYÜME %
IMF	24 HAZİRAN 2020	-6,1	5,3
	14 NİSAN 2020	-4,2	5,4
OECD	11 HAZİRAN	-6,0	5,2
	1 NİSAN 2020	-3,2	3,5
DÜNYA BANKASI	10 HAZİRAN 2020	-5,2	4,2
	7 NİSAN 2020	-3,6	3,8
FITCH	26 MAYIS 2020	-4,6	5,1
	22 NİSAN 2020	-3,9	5,0

Dolar Üzerinde Baskı Artıyor

Covid-19 sürecinde en önemli güvenli liman olarak yüksek talep gören ve değer kazanan ABD doları üzerinde haziran ayının sonunda önemli bir değer kaybı baskısı oluşmuştu. Temmuz ayında ise baskı etkin hale gelmiş ve dolar önemli ölçüde değer kaybetmeye başlamıştır. Covid-19 sürecindeki başarısızlık endişe vermektedir. Covid-19 salgını nedeniyle ekonomide yeni destekler beklenmektedir. Ayrıca başkanlık seçimlerine yaklaşıldıkça dolar daha çok baskı altında kalmaktadır. Kamunun yüksek borçlanması da doları zayıflatmaktadır.

Şekil.18 Dolar Endeksi

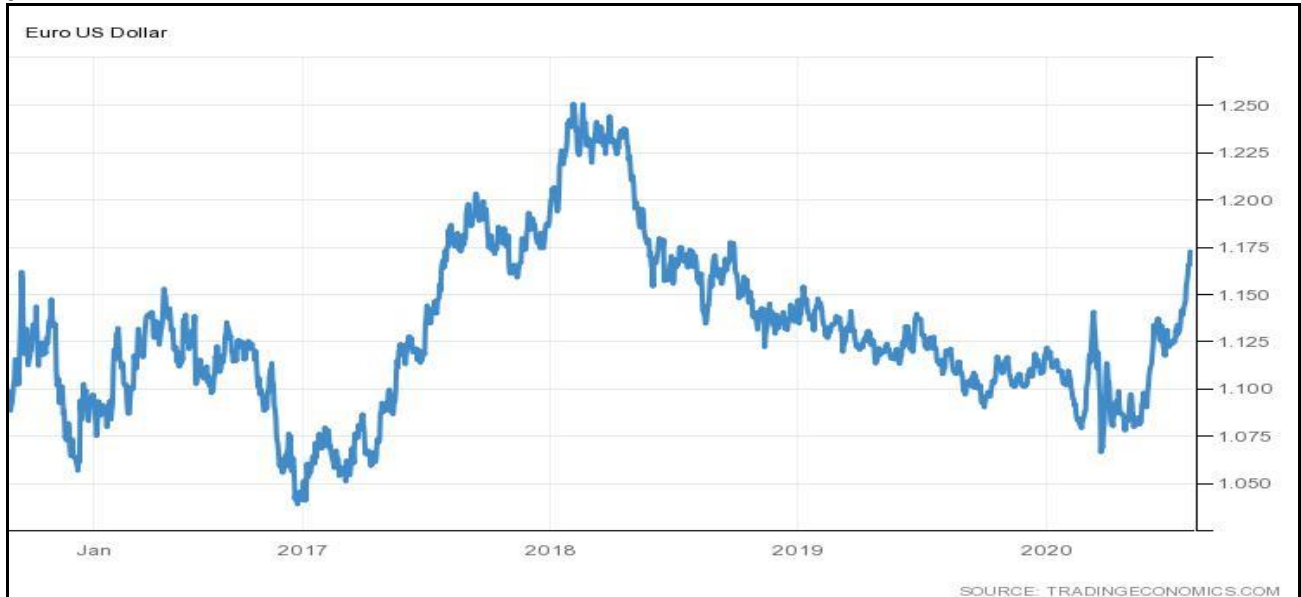

Kaynak: Bloomberg International

AB Yardım Paketinde Uzlaştı; Euro Değer Kazanıyor

Avrupa Birliği Covid-19 ile mücadele için uygulamayı hedeflediği yardım paketi üzerinde uzlaşma sağlamıştır. AB destek paketi ile 750 milyar euro kaynak kullanacaktır. Erken uzlaşma AB’de ekonomik toparlanmayı hızlandıracaktır. Ayrıca paket üzerindeki uzlaşma ile euro da değer kazanmaya başlamıştır. Euro-dolar paritesi 1,17 sınırını da aşmıştır.

Şekil.19 Euro Dolar Paritesi

Kaynak: Bloomberg International

DÜNYA İNŞAAT SEKTÖRÜ

ABD’de İnşaat Harcamaları Mayıs Ayında Geriledi

ABD’de inşaat harcamalarında Covid-19 salgını etkileri nisan ve mayıs ayı verilerinde kendini göstermiştir. Mayıs ayında konut ve konut dışı bina harcamaları önemli ölçüde gerilemiştir. Mayıs ayı sonunda yıllık inşaat harcamaları 1,36 trilyon dolara inmiştir. Covid-19 salgını etkisine rağmen inşaat harcamaları mart ayında en yüksek seviyesine ulaşmıştı. Nisan ve özellikle mayıs ayında ise özellikle konut inşaat harcamalarında gerileme ile Covid-19 salgını etkileri yaşanmaktadır.

Tablo.8 ABD İnşaat Harcamaları (Yıllık Milyar Dolar)

DÖNEM	KONUT İNŞAATI	KONUT DIŞI BİNA VE ALT YAPI İNŞAATI	TOPLAM İNŞAAT
2016 Q4	481	712	1.192
2017 Q4	523	740	1.263
2018 Q2	568	749	1.317
2018 Q4	533	743	1.276
2019 Q1	521	778	1.299
2019 Q2	507	781	1.288
2019 Q3	511	783	1.294
2019 Q4	551	795	1.346
2020 Q1	596	840	1.436
2020 NİSAN	566	820	1.386
2020 MAYIS	544	812	1.356

Kaynak: US Bureau Of Census

ABD’de Yeni Konut Satışları Haziran Ayında Yüzde 13,8 Arttı

ABD’de mevcut konut satışları haziran ayında yüzde 20,7 artmış ve yıllık 4,72 milyon adet olarak gerçekleşmiştir. Yeni konut satışları ise faiz oranlarındaki düşüşün etkisi ile yüzde 13,8 artmış ve haziran ayında 776 bin adet olmuştur. Haziran ayında Covid-19 salgını etkisi bir ölçüde geride bırakılmış ve işlere geri dönüş ile konut talebinde ve satışlarında sıçrama yaşanmıştır.

Tablo.9 ABD Konut Sektörü

DÖNEM	YENİ EV SATIŞLARI AYLIK (BİN)	MEVCUT EV SATIŞLARI YILLIK (BİN)	KONUT FİYAT ENDEKSİ CS 20
2016 Q4	551	5.510	192,3
2017 Q4	636	5.560	204,5
2018 Q4	625	4.990	212,9
2019 Q1	723	5.210	214,1
2019 Q2	728	5.290	216,1
2019 Q3	738	5.410	217,1
2019 Q4	708	5.530	218,7
2020 Q1	612	5.270	223,2
2020 NİSAN	580	4.330	224,1
2020 MAYIS	682	3.910	
2020 HAZİRAN	776	4.720	

Kaynak: US National Association of Realtors, US Bureau of Census, S&P Case Shiller Index,

Euro Alanında İnşaat Harcamaları 2020 Mayıs Ayında Yüzde 11,9 Daraldı

Euro Bölgesi inşaat harcamaları 2020 yılı mayıs ayında önemli ölçüde daralmaya devam etmiştir. Yılın ilk çeyrek döneminde Euro Bölgesi'nde inşaat harcamaları yüzde 4,1 daralmış, nisan ayında yüzde 31 gerilemişti. Mayıs ayında ise toplam inşaat harcamaları yüzde 11,9 daralmıştır. Konut inşaat harcamaları yüzde 13,2 küçülürken, konut dışı inşaat harcamaları yüzde 5,1 gerilemiştir. Covid-19 salgınının inşaat sektörü ve harcamaları üzerindeki olumsuz etkileri mayıs ayında azalarak devam etmiştir.

Tablo.10 Euro Bölgesi İnşaat Harcamaları Büyüme Değişim (Yüzde)

DÖNEM	TOPLAM İNŞAAT SEKTÖRÜ	KONUT İNŞAATI	KONUT DIŞI BİNA İNŞAATI
2016 Q4	2,3	1,8	4,2
2017 Q4	2,9	3,4	1,6
2018 Q1	2,6	3,3	-0,6
2018 Q4	1,9	0,9	3,9
2019 Q1	4,7	4,2	8,6
2019 Q2	2,4	2,3	3,0
2019 Q3	1,2	1,2	1,1
2019 Q4	0,1	-0,3	0,8
2020 Q1	-3,5	-4,0	-2,2
2020 NİSAN	-31,0	-31,7	-25,9
2020 MAYIS	-11,9	-13,2	-5,1

Kaynak: Eurostat

Temmuz Ayında İnşaat Malzemeleri Fiyatları Önemli Ölçüde Arttı

Temmuz ayı ile birçok ülkede iktisadi faaliyetlere tam olarak geri dönülmüştür. Bu çerçevede inşaat malzemelerine yönelik talep de yeniden artışa geçmiştir. Artan talep ile inşaat malzemeleri fiyatları da temmuz ayında önemli ölçüde artış göstermiştir. Temmuz ayında inşaat demiri fiyatları yüzde 2,4, bakır fiyatları yüzde 6,3 ve kereste fiyatları yüzde 24 artmıştır.

Tablo.11 İnşaat Malzemesi Fiyatları

DÖNEM	İNŞAAT DEMİRİ TON/ DOLAR	BAKIR 100 LIBRE/ DOLAR	DÜZ KERESTE 2,36 M3/DOLAR
2016 ARALIK	449	247,60	360
2017 ARALIK	551	328,00	451
2018 ARALIK	467	267,80	323
2019 MART	482	290,65	340
2019 HAZİRAN	465	267,61	335
2019 EYLÜL	412	255,80	372
2019 ARALIK	442	281,28	412
2020 MART	416	216,60	298
2020 HAZİRAN	416	272,25	436
2020 TEMMUZ	426	289,40	541

Kaynak: Platts-Mc Graw Hill Financial, National Association of Home Builders, COMEX

“ÖZEL BÖLÜM”

YENİ İSTİHDAM PAKETİ DÜZENLEMELERİ

23 Temmuz 2020 tarihinde TBMM genel kurulunda kabul edilen yeni istihdam paketi işgücü piyasasına ilişkin olarak önemli düzenlemeler içermektedir.

Düzenleme ile Cumhurbaşkanı'nın kısa çalışma başvurusunu 31 Aralık 2020 tarihine kadar uzatma yetkisi genişletilmektedir. Buna göre, Cumhurbaşkanı 31 Aralık 2020 tarihi korunarak, kısa çalışma ödeneğinin süresini sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak uzatabilecektir. Ekonominin normalleşmeye başlamasıyla birlikte iş yerinde haftalık normal çalışma sürelerine dönülmesi de düzenleme ile teşvik edilecektir.

Covid-19 salgını kaynaklı zorlayıcı sebebe bağlı olarak özel sektör iş yerlerinde kısa çalışma ödeneğinden yararlananlar ile nakdi ücret desteğinden yararlananların çalıştıkları iş yerinde haftalık normal çalışma sürelerine dönülmesi halinde sigortalı ve işveren paylarının tamamı 31 Aralık 2020 tarihini geçmemek üzere 3 ay süreyle İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanacaktır.

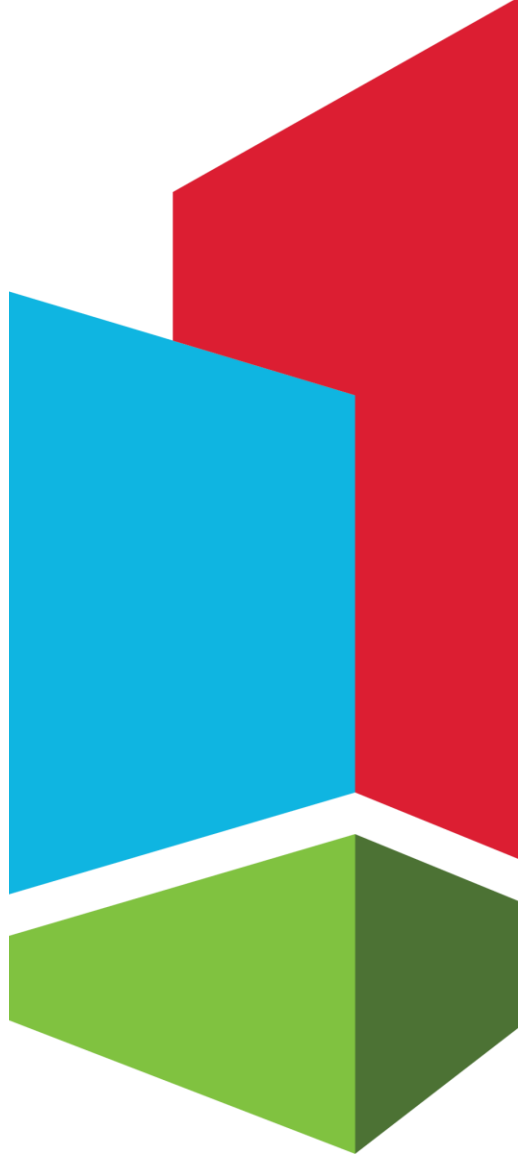
İşverene her bir ay için sağlanacak destek süresi; kısa çalışma ödeneği alanlar için kısa çalışma ödeneği aldığı aylık ortalama gün sayısını, nakdi ücret desteğinden yararlandırılanlar için nakdi ücret desteği aldıkları aylık ortalama gün sayısını geçemeyecektir.

Kısa çalışmadan yersiz yararlanıldığının tespiti veya kısa çalışma başvurusuna yönelik uygunluk tespitinin olumsuz sonuçlanması ya da nakdi ücret desteğinden yersiz yararlandığının tespiti halinde, iş yeri bu düzenleme kapsamında sağlanan destekten yararlanamayacak veya yersiz yararlanmış sayılacaktır. Destekten yersiz yararlanıldığının tespiti halinde, yararlanan destek tutarı işverenden gecikme cezası ve gecikme zammı ile tahsil edilecektir.

Söz konusu teşvikten yararlanmakta olan işverenler, bu teşvikten yararlanan ayda aynı sigortalı için diğer sigorta primi indirimi, teşvik ve desteklerinden yararlanamayacaktır.

Düzenleme kapsamında İşsizlik Sigortası Fonu tarafından işverene sağlanan, sigortalı hissesine karşılık gelen destek tutarının sigortalıya ödenmesi işverenden talep edilemeyecektir. İşsizlik Sigortası Fonu'ndan düzenleme kapsamında karşılanan tutarlar, gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gelir, gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmayacaktır.

Covid-19 salgını gerekçesiyle işçilerin iş akitlerinin feshedilmesinin önüne geçilmesine yönelik düzenlemenin uygulama süresi için de 3'er aylık sürelerle 30 Haziran 2021 tarihine kadar uzatabilmesi için Cumhurbaşkanı'na yetki verilmektedir. Ayrıca, belirli süreli iş veya hizmet sözleşmelerinde sürenin sona ermesi, iş yerinin herhangi bir sebeple kapanması ve faaliyetinin sona ermesi, ilgili mevzuata göre yapılan her türlü hizmet alımları ile yapım işlerinde işin sona ermesi halleri, fesih engelinin istisnalarına eklenmiştir.

TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMESİ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ

www.imsad.org / info@imsad.org

TEL: +90 216 322 23 00